

Onderwerp: lokale beschouwing bestuurlijke interventie sint eustatius

Van: Jan Meijer en Mia van Deelen <jhtm.nl@gmail.com>

Datum: 07-08-18 06:30

Aan: cie.kr@tweedekamer.nl

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer,

In aanvulling op uw recent bezoek aan Sint Eustatius (Statia) hierbij enige kanttekeningen met het oogmerk focus aan te brengen bij de nadere verwerking van uw informatie over ons mooie eiland.

Vanaf [7 februari](#) jl is de bestuurlijke situatie op Statia ingrijpend gewijzigd. Dat is in het dagelijks leven niet direct zichtbaar maar – als gesteld – bestuurlijk natuurlijk wel. Volgens de recente geschiedenis heeft Statia nimmer een geheel eigen koers gevaren: gedurende het tijdperk van "de Nederlandse Antillen" kwam 'alles' van Curaçao en per 10-10-10 heeft het 900 km verderop gelegen eiland Bonaire die bevoogdende positie overgenomen. Dat lijkt overigens te worden veroorzaakt door de (misschien niet expliciet uitgesproken) wens van Europees Nederland om voor de BES-eilanden slechts een (1) aanspreekpunt te hebben. Dat is jammer, een directe communicatie vanaf elk BES-eiland met Den Haag is wellicht effectiever en in elk geval bevredigender. Voor de goede orde: deze zienswijze is die van de burger die hier woonachtig is. Wellicht dat formele, bestuurlijke relaties net even anders liggen (al dan niet meer of minder complex).

Vanuit dit gezichtspunt is het wellicht niet realistisch te verwachten dat de bestuurlijke cultuur op Statia van de ene dag op de andere volwassen is. De vergelijking met het opvoeden van kinderen lijkt me van toepassing: goed voorbeeld doet volgen. Drie overbekende, niet al te ingewikkelde of hoogdravende uitgangspunten van goed bestuur wil ik hier noemen:

1. De kwaliteitscirkel van Deming, bestaande uit de stappen: Plan, Do, Check en Act;
2. Transparantie in bestuurlijk handelen (geen achterkamertjespolitiek);
3. Gewenst gedrag te bewerkstelligen door aanmoediging, beloning, terechtwijzing en bestraffing.

Het zou naar mijn mening al mooi zijn als deze drie uitgangspunten consequent worden gehanteerd zodat ze op een gegeven moment deel uit gaan maken van de bestuurlijke cultuur van het eiland, ongeacht wie of welke partij op een zeker moment 'aan de knoppen zit'.

De betrokkenheid van de twee aangetreden heren bij het leven op het eiland is volgens ons zonder meer uitstekend. En het gevoel dat ze goede dingen aan het doen zijn is ook absoluut aanwezig. Echter, het blijft hangen op dit goede gevoel. U moet zich bedenken dat van objectieve nieuwsvoering (mede gebaseerd op goede journalistieke uitgangspunten als 'hoor en wederhoor') op het eiland eigenlijk geen sprake is: veel van de dingen die men weet zijn afkomstig van wat men gehoord heeft van anderen dan wel van wat anderen op Facebook publiceren. Feiten en meningen lopen dan gemakkelijk in elkaar over en eventuele misverstanden kunnen gemakkelijk escaleren.

Met een voorbeeld wil ik deze gedachte nader illustreren. In gesprek met de heren Franco en Stegers is eens (door hen) genoemd dat ongeveer vijftig projecten zijn gestart die alle zijn gericht op een beter functioneren van het eiland. Echter, ik denk dat bij een

willekeurig rondvragen bij eilandbewoners niemand meer dan vijf a tien van die projecten kan noemen. Natuurlijk heeft iedereen beeld en geluid bij het verbeteren van de wegen en ook de upgrade van het internet kan bijna niemand ontgaan: op verschillende plekken op het eiland ontstaan immers koppelpunten die met glasvezel zullen worden verbonden met het punt waar internet 'aan land komt'. Dit gebouw en gegraveerd moet iedereen die over het eiland rijdt wel hebben gezien.

Maar worden er ook postcodes op het eiland 'uitgeserveerd'? Krijgen alle inwoners een burgerservicenummer? Hoe krijgt een verbeterd financieel beheer eigenlijk vorm? Hoe wordt bewerkstelligd dat het ambtelijk apparaat handelt met doelen voor ogen, zonder angst voor intimidatie? Hoe wordt de armoede bestreden? Menigeen heeft een antwoord of visie bij deze (en andere) vraagpunten maar het komt niet verder dan dat individuele antwoord of mening. Een helder plan waarin alle projecten worden benoemd (met te bereiken doelen, ervoor benodigde middelen, in acht te nemen interacties met andere projecten en de opgestelde planning in de tijd [antwoord gevend op vragen als wie gaat wat doen en wanneer]) ontbreekt echter. En als deze uitspraak al een tikje te boud is (omdat een dergelijk overzicht wel zou bestaan) dan mag toch zeker worden gesteld dat dit overzicht niet breed bekend is gesteld.

Met betrekking tot het nastreven van het gewenste gedrag (van onze bestuurders) denk ik onder meer aan het volgende. Er is in het recente verleden van alles misgegaan zo hebben verschillende partijen vastgesteld. Gedacht moet worden aan een incorrect financieel beheer en laakbaar gedrag (intimidatie en nepotisme) van of namens lokale bestuurders. Niemand echter lijkt deze punten formeel nader te onderzoeken, er worden geen schuldigen terecht gewezen of bestraft en er lijkt geen lering te worden getrokken. Het zal toch niet zo zijn dat er genoeg is misgegaan dat een interventie is overwogen en uitgevoerd, maar dat bij nader inzien eigenlijk niets is misgegaan? Is er niet het gezegde "zachte heelmesters maken stinkende wonden"?

Graag zie ik Uw Commissie het kabinet (voor deze: de verantwoordelijk Staatssecretaris) verzoeken meer transparantie en voorbeeldgevend gedrag (met waar nodig: terechtwijzing en bestraffing) te bewerkstelligen. Een helder overzicht met ongeveer vijftig (deel)projecten, elk met een eigen projectplan(ning), lijkt me niet te veel gevraagd. Dit overzicht moet natuurlijk actueel worden gehouden: een (twee)wekelijkse update lijkt me evenmin te veel gevraagd. De communicatie hierover kan geschieden via de website van de lokale overheid maar een (wekelijks te actualiseren) papieren overzicht op een publicatiebord met onderliggende documenten ter inzage in – bijvoorbeeld – de bibliotheek, kan natuurlijk ook. In dit opzicht kan gemakkelijk worden tegengeworpen dat wanneer een bekend gestelde planning niet blijkt te worden gehaald, dit tot veel kritiek zal (kunnen) leiden. Mij lijkt echter dat wanneer je goed kan uitleggen waardoor een planning niet blijkt te worden gehaald (en de planning bijgevolg moet worden geactualiseerd), iedereen daar best vrede mee kan hebben. Voorts zien wij graag dat zij die zich in het recente verleden hebben misdragen (in het financieel beheer dan wel in termen van intimidatie of nepotisme) hierop worden aangesproken (en gestraft waar van toepassing).

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevueroad #4,
Upper Round Hill,
Sint Eustatius,

Caribisch Nederland.